

มรดกและการจัดการมรดก

Legacy and Heritage Management

พัชรภรณ์ ห่อตระกูล

อาจารย์ประจำ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

บทคัดย่อ

มรดกเป็นทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย รวมตลอดทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตายนั้น ได้แก่ ที่ดิน เรือกสวนไร่นา อาคารบ้านเรือน แก้วแหวนเงินทองต่างๆ ซึ่งผู้ตายมีอยู่ในขณะถึงแก่ความตาย ถือว่าเป็นมรดกของผู้ตายทั้งสิ้น ทายาทของผู้ตายมีอยู่ 2 ประเภทคือ (1) ทายาทโดยธรรม (2) ผู้รับพินัยกรรม ผู้รับพินัยกรรม หมายถึง ทายาทผู้มีสิทธิตามพินัยกรรมที่ผู้ตายทำไว้ ผู้รับพินัยกรรมอาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลก็ได้ผู้จัดการมรดกมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท คือ ผู้จัดการมรดกที่ตั้งโดยพินัยกรรม และ ผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล

นอกจากนี้อายุความมรดก มีรายละเอียดว่าการที่ทายาทโดยธรรมจะฟ้องขอแบ่งทรัพย์มรดกในส่วนที่ตนเองจะได้รับโดยทายาทผู้ซึ่งไม่ได้ครอบครองทรัพย์มรดก ก็จะต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนด 1 ปี แต่ถ้าหากฟ้องเรียกร้องจากผู้ที่ไม่เป็นทายาทของเจ้ามรดกแล้ว ถือเป็นการติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากผู้ไม่มีสิทธิกรณีดังกล่าวนี้ไม่มีกำหนดอายุความ

คำสำคัญ : มรดก, การจัดการ.

Abstract

Legacy is the property of all kinds of dead. Including all rights, duties and responsibilities unless by law or that the condition is unique to the deceased. All kinds of deceased belong to farmland, dwellings, silver ring, it is the inheritance of the dead. There are two types of heirs of the deceased: (1) the heirs of the deceased (2) the heirs. The testamentary is the heir who has the right to the will of the deceased. The testator may be a natural person or juristic person. There are two types of inheritance management: inheritance management and inheritance management.

In addition, age of inheritance. There are details that the heirs of the lawsuit will sue for the inheritance of the inheritance will be given by his heirs do not inherit the property. It must be filed within one year. But if the lawsuit from the non-heir of the inheritance. This is a follow up of the property from the non-entitled.

Keywords: Legacy

บทนำ

มนุษย์ทุกคนไม่ว่ายากจนหรือร่ำรวย ไม่ว่ามีฐานะสูงหรือต่ำย่อมจะต้องตายเหมือนกันหมด เมื่อมีการตายเกิดขึ้นกฎหมายจึงเข้ามาเกี่ยวข้องโดยกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตายนี้น่าที่ต้องไปแจ้งให้ทางราชการได้ทราบเพื่อจะได้ตรวจสอบเกี่ยวกับสาเหตุของการตายได้ว่าเกิดจากการกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ นอกจากนั้นกฎหมาย

จะต้องเข้ามากำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดการแบ่งทรัพย์สินของผู้ตายหรือมรดกของผู้ตายให้แก่ญาติพี่น้องหรือบุคคลอื่น ๆ ที่ผู้ตายมีความประสงค์จะยกทรัพย์สินของตนให้

มรดกคืออะไร

มรดก (ไพโรจน์ กัมพูสิริ, 2560 : 59) คือ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย รวมตลอดทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ เว้นแต่ตามกฎหมาย หรือว่าโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตายนั้น ได้แก่ ที่ดิน เรือสวนไร่นา อาคารบ้านเรือน แก้วแหวนเงินทองต่างๆ ซึ่งผู้ตายมีอยู่ในขณะถึงแก่ความตาย ถือว่าเป็นมรดกของผู้ตายทั้งสิ้นและยังไม่ได้หมายความเฉพาะแต่ทรัพย์สินของผู้ตายดังกล่าวแล้วเท่านั้น แต่ยังไม่ได้หมายความรวมถึงถึง สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ ของผู้ตายซึ่งสามารถตกทอดไปยังทายาทของผู้ตายด้วย แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบต่างๆ ของผู้ตายซึ่งเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้ คำว่า สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบต่างๆ ของผู้ตายนี้อาจจะเกิดจากนิติกรรมสัญญา เช่น สัญญากู้ยืมเงิน สัญญาการซื้อขาย จำน่า จำนอง ค่าประกัน หรือเกิดขึ้นโดยนิติเหตุก็ได้ เช่น การกระทำละเมิด ตัวอย่างเช่น ผู้ตายเป็นเจ้าของเงินกู้กับบุคคลอื่นอยู่ในขณะถึงแก่ความตาย เมื่อถึงแก่ความตายไปแล้วทายาทหรือผู้จัดการมรดกสามารถฟ้องเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้เพื่อนำมาเข้ากองมรดกแล้วนำมาแบ่งปันกันระหว่างทายาทได้ คำว่าหน้าที่ ตัวอย่างเช่น ผู้ตายเป็นหนี้เงินกู้หรือไปทำสัญญาค้ำประกันการกู้ยืมเงินให้แก่เจ้าหนี้ไว้ เมื่อถึงแก่ความตายลงไปแล้ว ทายาทจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ แต่ทั้งนี้ทายาทจะรับผิดชอบไม่เกินทรัพย์สินมรดก ที่ตกได้แก่ตนเท่านั้น ส่วนสิทธิที่เป็นการเฉพาะตัวของผู้ตาย เช่น สิทธิตามสัญญาเช่า เมื่อผู้เช่าตายสัญญาเช่าก็ย่อมระงับไป เป็นต้น

สิทธิในการรับเงินบางประเภทของผู้ตาย เช่น สิทธิในการรับเงินบำนาญตกทอดของข้าราชการจากทางราชการ สิทธิในการรับเงินฌาปนกิจศพ เหล่านี้เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้ตายถึงแก่ความตายไปแล้ว จึงไม่ใช่สิทธิที่มีอยู่แล้วขณะถึงแก่ความตายกรณีจึงไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย

ทรัพย์สินมรดกจะตกทอดแก่ทายาทเมื่อใด

ซึ่งตามกฎหมายแล้วมรดกจะตกทอดแก่ทายาทในทันทีที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย ไม่ว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตายโดยธรรมชาติหรือคำสั่งศาลให้เป็นคนสาบสูญซึ่งถือว่าได้ถึงแก่ความตายตามกฎหมาย ก็ตาม ทรัพย์สินต่างๆ ของผู้ตายซึ่งมีอยู่ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ถึงแก่ความตายย่อมจะต้องตกทอดแก่ทายาททันที โดยทายาทของผู้ตายไม่จำเป็นต้องแสดงเจตนาที่จะรับมรดกนั้น เพราะทายาทมีอำนาจที่จะเข้ามาดำเนินการอันเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกของผู้ตายนั้นได้ทันที นับแต่ผู้ตายถึงแก่ความตาย

ทายาทของผู้ตายมีกี่ประเภท

ทายาทของผู้ตายมีอยู่ 2 ประเภทคือ (1) ทายาทโดยธรรม (2) ผู้รับพินัยกรรม (พรชัย สุนทรพันธุ์, 2560 : 76)

ทายาทโดยธรรม หมายถึง ทายาทที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้มีสิทธิรับมรดกเมื่อผู้ตายถึงแก่ ความตาย ซึ่งทายาทโดยธรรมที่เป็นญาติมีอยู่ 6 ลำดับ คือ

(1) ผู้สืบสันดาน หมายถึง ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงมาของผู้ตาย ได้แก่ บุตร หลาน เหลน ลื้อ รวมถึงบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว และบุตรบุญธรรมด้วย

(2) บิดา มารดา

(3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

- (4) พี่น้องร่วมบิดา หรือร่วมมารดาเดียวกัน
- (5) ปู่ ย่า ตา ยาย
- (6) ลุง ป้า น้า อา

ทายาททั้ง 6 ลำดับดังกล่าวข้างต้นนี้ ต่างก็จะมีสิทธิในการรับมรดกก่อนหลังกันเรียงตามลำดับต่อไป เมื่อมีทายาทลำดับก่อนอยู่หรือมีผู้รับมรดกแทนที่ ทายาทลำดับถัดลงไปย่อมไม่มีสิทธิรับมรดกของผู้ตาย เว้นแต่ทายาทลำดับที่ (1) ผู้สืบสันดาน และทายาทลำดับที่ (2) คือ บิดามารดา ถึงแม้จะมีทายาททั้งสองลำดับอยู่ก็ตาม แต่กฎหมายก็บัญญัติให้ทายาททั้งสองลำดับนี้มีสิทธิได้รับมรดกร่วมกัน โดยไม่ตัดสิทธิในการรับมรดกซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ถ้าหากมีทายาทลำดับต้นๆ หรือทายาทชั้นสนิทมีอยู่ ทายาทลำดับถัดลงไปก็ไม่มีสิทธิจะรับมรดกของผู้ตายได้

นอกจากนี้ยังมีทายาทโดยธรรมอีกประการหนึ่งคือ *ทายาทโดยธรรมที่เป็นคู่สมรส* หมายถึง ทายาทโดยธรรมที่เป็นคู่สมรสของเจ้ามรดก ซึ่งอาจเป็นสามี หรือภรรยาของเจ้ามรดก แต่ต้องเป็นสามี หรือภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ถึงแม้สามีภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมายนั้นจะแยกกันอยู่ก็ตามแต่ ถ้ายังไม่ได้มีการหย่าขาดจากกันตามกฎหมายก็ยังถือว่าเป็นทายาทที่มีสิทธิรับมรดกซึ่งกันและกันอยู่ ซึ่งคู่สมรสนี้กฎหมายถือว่ามิใช่สิทธิในการรับมรดกเสมือนเป็นทายาทชั้นบุตร ซึ่งจะได้รับส่วนแบ่งจากกองมรดกเทียบเท่ากับบุตรคนหนึ่ง

ผู้รับพินัยกรรม

ผู้รับพินัยกรรม (โชค จินดารัตน์, 2516 : 98) หมายถึง ทายาทผู้มีสิทธิตามพินัยกรรมที่ผู้ตายทำไว้ ผู้รับพินัยกรรมอาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลก็ได้ แต่ถ้านิติบุคคลเป็นผู้รับพินัยกรรมนั้นก็มีความสำคัญว่า มรดกที่จะได้รับตามพินัยกรรมนั้นจะต้องอยู่ภายในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น ซึ่งถ้านอกขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลก็ไม่มีสิทธิรับพินัยกรรมได้ ผู้รับพินัยกรรมไม่จำเป็นต้องเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของผู้ตายเสมอไป ซึ่งอาจเป็นบุคคลอื่นก็ได้ ถึงแม้เจ้ามรดกจะมีทายาทโดยธรรมอยู่แล้วแต่เจ้ามรดกได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินทั้งหมด/บางส่วนให้แก่บุคคลอื่นไป ถือว่าทายาทโดยธรรมถูกตัดสิทธิให้ไม่ได้รับมรดกโดยพินัยกรรมทั้งหมด/บางส่วน ที่ผู้ตายทำไว้

ถ้าผู้ตายไม่มีทายาทโดยธรรมและผู้ตายไม่ได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้แก่ผู้ใด ทรัพย์สินมรดกของผู้ตายย่อมจะต้องตกเป็นของแผ่นดินหรือตกได้แก่รัฐนั่นเอง แต่ถ้าผู้ตายได้ทำพินัยกรรมไว้โดยระบุในพินัยกรรมว่า ยกทรัพย์สินมรดกให้แก่ผู้รับพินัยกรรมบางส่วนคงเหลือทรัพย์สินมรดกอยู่บางส่วน ทรัพย์สินมรดกของผู้ตายนั้นผู้รับพินัยกรรมคงได้ไปเฉพาะทรัพย์สินมรดกตามที่ระบุไว้ในพินัยกรรมเท่านั้น ทรัพย์สินมรดกนอกเหนือจากนั้นก็จะต้องตกทอดแก่แผ่นดิน หรือเป็นของรัฐเช่นกัน

ผู้จัดการมรดก

ผู้จัดการมรดก (กฤษรัตน์ ศรีสว่าง, 2560 : 60) ได้แก่ บุคคลที่ผู้ทำพินัยกรรม หรือศาลตั้งขึ้นให้มีสิทธิและหน้าที่ที่จะทำการเพื่อให้เป็นไปตามพินัยกรรม และเพื่อจัดการมรดกรวบรวมทรัพย์สินมรดกแล้วนำมาแบ่งปันแก่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก และมีหน้าที่จัดการชำระหนี้ของมรดกของผู้ตายด้วย การจัดการมรดกนั้นกฎหมายกำหนดไว้ 2 วิธี คือการจัดการมรดกโดยทายาทร่วมกันจัดการโดยจัดการแบ่งปันกันเองโดยการครอบครองเป็นสัดส่วนหรือทำสัญญาประนีประนอมในการแบ่งทรัพย์สินมรดกกันเอง และการจัดการมรดกโดยผู้จัดการมรดกที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย

ผู้จัดการมรดกมีอยู่กี่ประเภท

ผู้จัดการมรดกมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท คือ

1. ผู้จัดการมรดกที่ตั้งโดยพินัยกรรม

ผู้จัดการมรดกที่ตั้งโดยพินัยกรรมนั้นจะต้องมีข้อกำหนดของพินัยกรรมระบุไว้ อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการต่างๆ โดยผู้ทำพินัยกรรมอาจจะระบุชื่อผู้จัดการมรดกไว้ในพินัยกรรม หรือผู้ทำพินัยกรรมอาจจะมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้ตั้งผู้จัดการมรดกขึ้นก็ได้ โดยผู้จัดการมรดกจะต้องมีคุณสมบัติไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามกฎหมาย กล่าวคือ 1. ต้องบรรลุนิติภาวะ 2. ต้องไม่เป็นบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นเสมือนไร้ความสามารถ 3. ต้องไม่เป็นบุคคลที่ถูกพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

2. ผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล

กรณีที่ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดการมรดกนั้น จะต้องมีการร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดการมรดก โดยผู้มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกนั้น ได้แก่

(1) ทายาทของผู้ตาย ได้แก่ ทายาทโดยธรรมหรือผู้รับพินัยกรรม

(2) ผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดก หมายถึง บุคคลที่มีส่วนได้เสียในทางมรดก ทางพินัยกรรมหรือเกี่ยวกับทรัพย์สินในกองมรดก เช่น คู่สมรส ที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน แต่ได้ทรัพย์สินมาโดยการทำมาหาได้ร่วมกัน มา ผู้ที่ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินร่วมกับเจ้ามรดก และผู้ปกครองทรัพย์มรดก เป็นต้น

(3) พนักงานอัยการ ซึ่งถือว่าเป็นทนายของแผ่นดิน บุคคลทั้งสามประเภทดังกล่าวข้างต้นนี้สามารถที่จะร้องขอต่อศาล เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งให้ตนเองหรือบุคคลอื่นซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องเป็นทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียเป็นผู้จัดการมรดกได้ บุคคลอื่นที่อาจเป็นผู้จัดการมรดกได้ เช่น ทนายความ

การแต่งตั้งผู้จัดการมรดกนั้น ศาลย่อมใช้ดุลยพินิจ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และเพื่อประโยชน์ของกองมรดกการแต่งตั้งผู้จัดการมรดกนั้น ศาลอาจจะแต่งตั้งคนเดียวหรือหลายคนให้ร่วมกันเป็นผู้จัดการมรดกก็ได้ และการที่ศาลจะแต่งตั้งผู้ใดเป็นผู้จัดการมรดกนั้น ไม่จำเป็นจะต้องได้รับความยินยอมจากทายาททุกคนก็ได้ เพียงแต่ทายาทส่วนใหญ่เห็นชอบด้วยก็แต่งตั้งได้

ความสิ้นสุดแห่งการเป็นผู้จัดการมรดก

การเป็นผู้จัดการมรดกย่อมสิ้นสุดลง (สมชัย ฑีฆาอุตมากร, 2557 : 102) เมื่อการจัดการมรดกเสร็จสิ้นหรือผู้จัดการมรดกลาออกโดยได้รับอนุญาตจากศาล หรือถูกศาลมีคำสั่งถอน หรือผู้จัดการมรดกตาย หรือตกเป็นผู้ต้องห้าม เป็นผู้จัดการมรดก เช่น ภายหลังผู้จัดการมรดกกลับกลายเป็นบุคคลวิกลจริต หรือเป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือน ไร้ความสามารถ หรือเป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย การเป็นผู้จัดการมรดกย่อมสิ้นสุดลงไปด้วย

เมื่อทายาทไม่พอใจการกระทำหน้าที่ของผู้จัดการมรดกจะอย่างไร

ทายาทสามารถที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งถอนผู้จัดการมรดกได้ ซึ่งผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง ก็จะต้องเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น เป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกและจะต้องอยู่ในฐานะผู้มีสิทธิร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดกได้ด้วยการร้องขอให้ศาลสั่งถอนผู้จัดการมรดกนั้น จะต้องยื่นร้องขอก่อนที่จะมีการแบ่งปันมรดกเสร็จสิ้นลง ถ้าหากทายาทยื่นคำร้องขอให้ศาลถอนผู้จัดการมรดก จะขอให้ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งตนเองเป็นผู้จัดการมรดกแทนก็ได้ โดยยื่นคำร้องเข้าไปในคดีเดิมนั่นเอง เมื่อผู้จัดการมรดกที่ทำหน้าที่ในการจัดการมรดกทำให้เกิดความเสียหายแก่กองมรดก หรือ

ละเลยไม่ทำหน้าที่ในการจัดการมรดกจนทำให้เกิดความเสียหาย ทายาทสามารถฟ้องผู้จัดการมรดกให้รับผิดชอบได้ ทั้งนี้ จะต้องยื่นฟ้องเสียภายในกำหนด 5 ปี นับแต่การจัดการมรดกเสร็จสิ้นลง มิฉะนั้นก็จะขาดอายุความ

อายุความมรดก

การที่ทายาทโดยธรรมจะฟ้องขอแบ่งทรัพย์สินมรดกจากทายาทอื่นหรือจากผู้จัดการมรดก ซึ่งตนไม่ได้รับส่วนแบ่ง หรือได้รับส่วนแบ่งมรดกน้อยกว่าในส่วนของตนเองจะได้รับโดยทายาทผู้นั้นไม่ได้ครอบครองทรัพย์สินมรดก ก็จะต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้ หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก แต่ถ้าหากฟ้องเรียกร้องจากผู้ที่ไม่เป็นทายาทของเจ้ามรดกแล้ว หรือผู้ที่ไม่มีสิทธิในทรัพย์สินมรดกแล้ว ถือเป็นการติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากผู้ไม่มีสิทธิกรณีดังกล่าวนี้ไม่มีกำหนดอายุความ

กรณีผู้รับพินัยกรรมก็เช่นกัน จะฟ้องเรียกร้องเอาตามข้อกำหนดในพินัยกรรม ก็ต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อผู้รับพินัยกรรมได้รู้ หรือควรได้รู้ถึงสิทธิซึ่งตนมีอยู่ตามพินัยกรรม เช่นกัน

กรณีเจ้าหนี้ของมรดกฟ้องเรียกร้องให้ทายาทชำระหนี้ของเจ้ามรดก ถึงแม้เจ้ามรดกซึ่งเป็นลูกหนี้จะได้อำนาจสัญญาไว้กับเจ้าหนี้ซึ่งยังไม่ครบกำหนดที่จะต้องชำระก็ตาม แต่ถ้าลูกหนี้ถึงแก่ความตายไปเสียก่อน เจ้าหนี้ของเจ้ามรดกนั้นก็ต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก

แต่ทั้งนี้ การฟ้องเรียกร้องของมรดกของผู้ตายดังกล่าวนี้ ห้ามไม่ให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกได้ถึงแก่ความตายลงไปแล้ว ถ้าหากไม่ฟ้องเรียกร้องเสียภายใน 1 ปี นับแต่เจ้ามรดกตายหรือรู้ว่าเจ้ามรดกถึงแก่ความตายก็สามารถฟ้องเรียกร้องได้ แต่ทั้งนี้ต้องใช้สิทธิฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนด 10 ปี นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย มิฉะนั้นก็หมดสิทธิฟ้อง (พินัย ณ นคร, 2558 : 107)

บทสรุป

สรุปความได้ว่ามรดกเป็นทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย รวมตลอดทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ เว้นแต่ตามกฎหมาย หรือว่าโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตายนั้น ได้แก่ ที่ดิน เรือกสวนไร่นา อาคารบ้านเรือน แก้วแหวนเงินทองต่างๆ ซึ่งผู้ตายมีอยู่ในขณะถึงแก่ความตาย ถือว่าเป็นมรดกของผู้ตายทั้งสิ้น ทายาทของผู้ตายมีอยู่ 2 ประเภทคือ (1) ทายาทโดยธรรม (2) ผู้รับพินัยกรรม ผู้รับพินัยกรรม หมายถึง ทายาทผู้มีสิทธิตามพินัยกรรมที่ผู้ตายทำไว้ ผู้รับพินัยกรรมอาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลก็ได้ผู้จัดการมรดกมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท คือ ผู้จัดการมรดกที่ตั้งโดยพินัยกรรม และ ผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล

นอกจากนี้อายุความมรดก มีรายละเอียดว่าการที่ทายาทโดยธรรมจะฟ้องขอแบ่งทรัพย์สินมรดกในส่วนที่ตนเองจะได้รับโดยทายาทผู้นั้นไม่ได้ครอบครองทรัพย์สินมรดก ก็จะต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนด 1 ปี แต่ถ้าหากฟ้องเรียกร้องจากผู้ที่ไม่เป็นทายาทของเจ้ามรดกแล้ว ถือเป็นการติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากผู้ไม่มีสิทธิกรณีดังกล่าวนี้ไม่มีกำหนดอายุความ

เอกสารอ้างอิง

กฤษรัตน์ ศรีสว่าง. คำอธิบายกฎหมายมรดก. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2560.

โชค จินดารัตน์. ศาสตราจารย์. คำอธิบายกฎหมายแพ่งพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516.

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4 “ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ 4.0”

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พรชัย สุนทรพันธุ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะมรดก. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตสภา, 2560.

พินัย ณ นคร. คำอธิบายกฎหมายลักษณะมรดก. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558.

ไพโรจน์ กัมพูสิริ. หลักกฎหมายมรดก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2560.

สมชัย ธีฆาอุตมากร . ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 ว่าด้วย มรดก. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
พลสยามพริ้นตัง, 2557.